

Aleg. 194.

S p r a w o z d a n i e

Wydziału krajowego w przedmiocie poręki kraju dla pożyczki miasta Krakowa w kwocie 1.500.000 zł. zaciągnąć się mającej na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb miasta.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. lutego 1892 l. 5.505 przedłożył Magistrat stoł. królewskiego miasta Krakowa uchwałą Rady miejskiej w Krakowie z dnia 18. lutego 1892, którą postanowiono zaciągnąć na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb miasta pożyczkę w kwocie 1.600.000 zł. a to w powszechnym austriackim zakładzie kredytowym ziemskim. Magistrat uprasza w myśl §§. 11. i 64. statutu miasta Krakowa, ażeby Wydział krajowy swego przyzwolenia do zaciągnięcia tej pożyczki udzielił.

Według programu ułożonego przez komisję skarbową Rady miejskiej, a przez Radę miejską przyjętego, użyta ma być wymieniona pożyczka na inwestycye, które dadzą się podzielić na trzy działy.

- A) Budowy przez Radę miasta uchwalone i i już wykonane.
 B) Budowy przez Radę miasta uchwalone i już w wykonaniu będące.
 C) Budowy i ulepszenia przez komisję i sekcję do uchwalenia proponowane.

Do pierwszej kategorii należą:

1. Most zwierzyniecki na Rudawie zbudowany kosztem	. . . . .	21.848 zł. 76 ct.
2. Most na Smoleńsku kosztem	. . . . .	3.311 „ 64 „
3. Szkoła barakowa przy ulicy Miodowej kosztem	. . . . .	14.155 „ 62 „

Do drugiej kategorii należą:

1. Dwie szkoły przy ulicy Dietla już na ukończeniu a jedna szkoła przy ulicy Studziennej rozpoczęta, kosztem	. . . . .	174.000 „ — „
2. Rozpoczęta budowa teatru. Ogólne koszty wynosić będą 585.771 zł. 03 ct. a po potrąceniu zapisu śp. Kruzera i datków Kasy oszczędności, razem 96.125 zł. 31 ct., potrzeba na pokrycie kosztów budowy teatru	. . . . .	489.645 „ 72 „
3. Budowa koszar dla obrony krajowej według kosztorysu	. . . . .	150.000 „ — „
4. Budowa targowiska na bydło i zakład kontumacyjny	. . . . .	250.000 „ — „

5. Muzeum techniczne i przemysłowe	200.000 zł. — ct.
6. Dwie szkoły przy ulicy Topolowej	126.000 " — "
7. Budowa dwóch szkół barakowych	24.000 " — "
Do trzeciej kategorii należą:	
1. Stajnia na jarmarki końskie	30.000 " — "
2. Rozszerzenie rzeźni miejskiej	28.000 " — "
3. 25 kramów przy ulicy Mostowej	1.875 " — "
4. Podsienia dla straganiarzy w jatkach poddominikańskich	2.016 " — "
5. Restauracya szkoły na Kazimierzu	15.000 " — "
6. Restauracya wieży ratuszowej i kościoła N. P. Maryi, kosztem	20.000 " — "
7. Cena kupna starego teatru	12 394 " — "
Razem	<u>1.562.246 zł. 14 ct.</u>

Na raty amortyzacyjne zaciągnąć się mającej pożyczki przeznaczyła Rada miejska następane pokrycie.

1. Dochód za Sukiennice, dotychczas niezamieszczany w budżecie, rocznie co najmniej	15.000 " — "
2. Dochód z gazowni miejskiej po potrąceniu wydatku na amortyzację zaciągniętej pożyczki 550 000, dotychczas obracany na rozszerzenie zakładu, co już obecnie nie będzie potrzebne	30.000 " — "
3. Dochód z targowicy na bydło ze stacją kontumacyjną urządzić się mającej kosztem 250.000 zł.	15.000 " — "
4. Subwencya na budowę teatru rocznie	5.000 " — "
5. Podwyższenie opłaty od czynszu o $\frac{1}{4}/100$ przyniesie	5.000 " — "
6. Dodatki do podatków pobierane obecnie na wysokości 12% przynoszą rocznie 72.000 zł. Podwyższone o $\frac{5}{6}/100$	5.000 " — "
Razem	<u>75.000 zł. — ct.</u>

Warunki, pod którymi c. k. uprzyw. powszechny austriacki zakład kredytowy ziemski pożyczkę w wysokości 1.600.000 udzielić przyrzekł, są następane:

Pożyczka ma być hipoteczną i zainstalowaną na realnościach, które zakład kredytowy wskazał.

Pożyczka ma być spłaconą w 50 letnich 4·62% wynoszących anuitetach po kursie 90 za 100.

Pożyczka nie może być przez gminę wypowiedzianą i naraz spłaconą.

Promesa Zakładu kredytowego ziemskiego obowiązuje do 1. kwietnia 1892.

W międzyczasie, gdy sprawa przez Wydział krajowy rozpatrywaną była, podjęła gmina Krakowa już raz przerwane rokowania z czeską kasą oszczędności w Pradze, a taż kasa oszczędności oznajmiła Reprezentacji gminy załączoną pod /. promesą z dnia 26. marca b. r. l. 1249, że gotowa jest udzielić gminie Krakowa pożyczki do 1,500.000 zł. „w gotówce“ spłatnej w 5% anuitetach, wszelako pod warunkiem, jeżeli kraj poręczy taką jako ręczyciel i płatnik.

Nie podlega najmniejszej wątpliwości, że oferta kasy oszczędności w Pradze jest korzystniejszą, bo gmina otrzymując pożyczkę gotówką bez żadnych dyferencji kursu, otrzyma o 160.000 zł. więcej, aniżeli w Zakładzie kredytowym ziemskim, a co najważniejsza może w każdej chwili skonwertować względnie spłacić pożyczkę.

W skutek tej oferty wniosła Reprezentacya gminy do Wydziału krajowego podanie z dnia 26. marca b. r., którem uprasza Wydział krajowy o przyzwolenie na zaciągnięcie pożyczki w pragskiej kasie oszczędności i o wyjednanie w Wysokim Sejmie poręki kraju dla tej pożyczki.

Wydział krajowy po ścisłym zbadaniu sprawy i po rozpatrzeniu stanu gospodarki gminy, uchwalił przychylić się do prośby gminy i przyzwolić na pożyczkę 1,500.000 zł., i

przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie poręki kraju, tak jak to Wysoki Sejm dla innych miast n. p. Stanisławowa i Gorlic uczynił. Motywa wniosku Wydziału krajowego są następujące :

Oceniając administrację Krakowa przedmiotowo, przyznać trzeba, że gmina Krakowa przoduje wszystkim gminom w kraju w ofiarności na rzecz nauki i sztuki. Nadto przy stosunkowo niewielkich zasobach dźwiga wielki ciężar utrzymania licznych zabytków starożytności historycznych i zabytków sztuki. Przekonuje o tem i program inwestycyjny, który obecnie przedłożyła. Są to inwestycje na rzecz nauki i sztuki w interesie kraju i państwa. — Z szczególnem uznaniem podnieść należy gorliwość, z jaką się zajęła budową teatru, który już jest obecnie pod dachem.

Takie usiłowania zasługują na poparcie ze strony kraju, a dodać należy, że proszona poręka nie naraża wcale funduszu krajowego, jak to krótki pogląd na finansową gospodarkę gminy udowadnia.

Gmina Krakowa zaciągnęła dotychczas dwie większe pożyczki, a mianowicie: Zaciągnęła w roku 1874 pożyczkę loteryjną w kwocie 1,500.000 zł., którą spłaca według planu umorzenia, względnie planu ciążnienia. Pożyczka ta, a raczej reszta pożyczki zabezpieczoną jest nie tylko w ratach, które Rada miejska rokrocznie do budżetu wstawia, ale nadto w nagromadzonych kapitałach, które obecnie do 700.000 zł. wynoszą.

Kapitały te powstały w ten sposób, że Rada miejska bacząc na to, że kwoty przeznaczane rok rocznie do wylosowania są w pierwszych latach mniejsze, a w ostatnich latach największe, postąpiła bardzo roztropnie, wstawiając rokrocznie do budżetu kwotę 65.000 zł. bez względu na to, że do wylosowania daleko mniejsza suma przypada.

W ten sposób urosły powyżej wykazane zapasy, które obecnie w znacznej części zaliczkowo za zwrotem z zaciągnięć się mającej pożyczki przeważnie na budowę teatru i inne inwestycje użyte zostały.

Dodać należy, że pożyczka 1,500.000 zł. użytą została na liczne budowle, a przede wszystkim na restaurację Sukiennic.

Restaurując Sukiennice, uratowała gmina Krakowa nietylko jeden z najpiękniejszych zabytków budowlanych, ale nadto zrobiła dobry interes.

Według zamknięcia rachunkowego za rok 1890 miała gmina ze Sukiennic dochodu brutto 31.910 zł., a czystego dochodu użytego na spłatę kapitałów biernych 21.101 zł. 62 ct.

Również przedstawia się korzystnie zaciągnięcie drugiej pożyczki w kwocie 550.000 zł. na kupno gazowni od Towarzystwa gazowego w Dessau. Zakupując gazownię była gmina w stanie nie tylko sprzedawać gaz członkom gminy i instytucjom po niższych cenach, ale nadto ma czystego zysku po uiszczeniu rat amortyzacyjnych, rocznie po 30.000 zł., które obecnie na spłatę pożyczki zaciągnąć się mającej przeznacza.

Według wykazu majątku gminy z końcem roku 1890 dołączonego do zamknięcia rachunkowego za r. 1890 przewyższa stan czynny stan bierny o 5,163.099 zł.

Z powyższego zestawienia wynika, że poręka nie naraża wcale kraju na stratę, a zresztą i Wydział krajowy czuwać będzie nad tem, by raty miały w budżecie należyte pokrycie.

Jeżeli instytucje finansowe stawiają gminie Krakowa trudniejsze warunki, to pochodzi ztąd, że mają pewne skrupuły z tego powodu, że Kraków jest twierdzą.

Co do programu inwestycyjnego, przedstawionego przez Radę miejską, czyni Wydział krajowy następane uwagi :

Z zaciągnięć się mającej pożyczki odpada przedewszystkiem kwota 160.000 zł., ponieważ gmina zaciągając pożyczkę w kasie oszczędności czeskiej zyskuje 160.000 zł. Powtórę wykreśloną być może kwota 100.000 zł. na budowę koszar, ponieważ miasto Kraków w stosunku

do innych miast, korzystało za mało z bezprocentowych pożyczek, przeznaczonych na budowę koszar i Wydział krajowy gotów jest udzielić gminie bezprocentową pożyczkę z funduszu koszarowego do 100.000 zł., jeżeli gmina o nią upraszać będzie.

W końcu przeznaczają gmina na budowę Muzeum techniczno-przemysłowego kwotę 200.000 zł. Jakkolwiek budowa ta jest niewątpliwie pożądaną i przyniesie pożytek, jednak Wydział krajowy sądzi, że może być na razie odroczonej i że ograniczyć się należy na niezbędne inwestycje.

W ten sposób prostując program, wystarczyłaby pożyczka w kwocie 1,100.000 zł. W ostatniej chwili jednak wyłoniła się kwestya budowy gimnazjum i szkoły realnej, a mianowicie donosi p. Prezydent miasta Krakowa w relacji z dnia 26. marca b. r., że przed kilkoma dniami nadeszło zawiadomienie, że skarb państwa, na mocy dłuższych rokowań, zamierza z gminą Krakowa zawrzeć umowę, mocą której obowiązana by była gmina wystawić własnym kosztem budynek na gimnazjum i szkołę realną, zaś skarb państwa obowiązuje się przez 20 lat płacić roczny czynsz, wynoszący $5\frac{1}{4}\%$ od wyłożonego na budowę kapitału. Koszta budowy wynosić będą około 400.000 zł.

Ponieważ sprawa ta w każdym razie bliższego rozpatrzenia potrzebuje, przeto Wydział krajowy sądzi, że zrealizowanie dalszej pożyczki 400.000 zł. nastąpićby mogło dopiero po dokładnem zbadaniu sprawy budowy gimnazjum.

Z powodów wyłuszczonej Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt do ustawy, tudzież rezolucję do Wydziału krajowego pod B).

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 29. marca 1892.

Marszałek krajowy:
Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

I.

U s t a w a

z dnia . . . . . o poręczeniu przez kraj pożyczki, którą stoł. królewskie miasto Kraków w kwocie 1,500.000 zł. na inwestycyę zaciągnąć zamierza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Kraj poręcza jako ręczyciel i płatnik pożyczkę, którą stoł. królewskie miasto Kraków w czeskiej kasie oszczędności do wysokości 1,500.000 zł. zaciąga.

Kraj poręcza spłatę pożyczki nietylko w umówionych ratach anuitetowych, ale i spłatę kapitału względnie reszty kapitału naraz w razie wypowiedzenia.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

Rezolucya.

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania skryptu dłużnego w myśl ustawy o poręce kraju dla pożyczki miasta Krakowa.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zezwolił na razie na zrealizowanie pożyczki w kwocie 1,100.000 zł.

Reszta pożyczki może być podjęta dopiero po ostatecznem załatwieniu sprawy budowy gimnazyum i szkoły realnej.

Nr. 1249.

Böhmische Sparcasse.

An das Hohe Praesidium der königl. Hauptstadt Krakau!

In Erledigung des durch Herrn Franz Slęk Namens der löblichen Stadtgemeinde Krakau überreichten Einschreitens vom 15. d. M. erklärt sich die Direction bereit, der löblichen Stadtgemeinde Krakau ein Darlehen im Betrage von einer Million fünf hundert tausend Gulden ö. W. gegen $4\frac{1}{2}\%$ Verzinsung und Annuitäten-Zahlung unter den in dem beiliegenden Schuldscheinentwurfe $\%$ enthaltenen und den nachstehenden weiteren Bedingungen zu gewähren:

1. Der im Abs. 1. des Schuldscheinentwurfes festgestellte jährliche Pauschalbetrag hat mindestens 5% der Darlehenssumme zu umfassen.

2. Die halbjährige Kündigung dieses Darlehens wird beiden Theilen vorbehalten.

3. Das Protokoll über die Sitzung der Gemeinde-Vertretung Krakau, in welcher der Beschluss zur Aufnahme des Darlehens gefasst wurde, ist in autenthischer Abschrift und beglaubigter Uebersetzung in deutscher Sprache vorzulegen.

4. Ebenso ist die Bestätigung der k. k. Bezirkshauptmannschaft Krakau oder k. k. Statthalterei in Lemberg über die Legitimation der den Schuldschein fertigenden Personen zur Vertretung der Gemeinde beizubringen.

5. Das Darlehen per 1,500.000 fl. sammt Nebengebühren ist simultan auf nachstehenden Realitäten pfandrehtlich sicher zu stellen und zwar:

a) auf der Realität CNr. 471 umfassend die städtischen Fleischbänke (Gdb. E. Z. 456);

b) auf dem Schulgebäude, dem Sichenhause und Reconwalescentenhouse (Gdb. E. Z. 1.109);

c) auf dem Viehmarkte und der Contumazanstalt für Borstenvieh (Gdb. E. Z. 71);

d) auf dem städt. Theater (Gdb. E. Z. 392);

e) auf den beiden Schulgebäuden (Gdb. E. Z. 394);

f) auf der Feuerwehrekaserne (Gdb. E. Z. 1.212);

g) auf der Schule für bildende Kunst (Gdb. E. Z. 972);

h) dann auf den Tuchlauben (Sukiennice) (Gdb. E. Z. 1);

und zwar auf den sub a), c), d), e), f) und g) bezeichneten Realitäten als erste Satzpost, auf den sub b) genannten Realitäten als Post „drei“ und auf den sub h) genannten Tuchlauben als Post Z. „dreizehn“.

Die diese Einverleibung ausweisenden Grundbuchs-Extracte sind im Originale und in beglaubigter deutscher Uebersetzung beizubringen.

6. Der Nachweis der Zustimmung des Landes-Ausschusses zur Aufnahme des Darlehens im Sinne des §. 64 Abs. 11 des Gemeindestatutes für die Stadt Krakau ist vorzulegen.

7. Es ist ein Landesgesetz zu erwirken, in welchem das Land Galizien die Haftung für die pünktliche Rückzahlung des Darlehens, sei es im Wege der vereinbarten Pauschalraten sei es im Wege des in Folge Eintrittes der vorbehaltenen halbjährigen Kündigung des Darlehens bzw. des noch bestehenden Restes desselben als Bürge und Zahler übernimmt.

8. Ferner sind die nach dem Entwurfe in deutscher Sprache ausgefertigte Schuldurkunde nebst allen auf die Einverleibung des Darlehens und auf die allfällige Anmerkung von Vorgangsrechten Bezug nehmenden Urkunden und Tabularbescheiden sowie den die Einverleibung des Darlehens sammt Nebengebühren in der bedungenen Rangordnung nachweisenden, das Gutsbestandblatt enthaltenden Total-Extracten im Originale und beglaubigter deutscher Uebersetzung, dann der Quittung über die Berichtigung der Eintragungsgebühr behufs Zahlungsanweisung anher vorzulegen.

9. Die Erhebung der Darlehens-Valuta hat längstens bis Ende December 1892 zu erfolgen, der Beginn der planmässigen Tilgung ist in dem Schuldscheine auf den 1. Jänner 1893 festzusetzen.

Die Valuta kann auch in mindestens 100.000 fl. umfassenden Theilbeträgen erhoben werden. Für Beträge von 200.000 fl. und darüber hat die Anzeige des Erhebungstages vierzehn Tage vorher zu erfolgen.

Von diesem zur Erhebung festgesetzten Tage hat die Verzinsung des betreffenden Theilbetrages unter allen Umständen zu erfolgen auch wenn die Valuta an diesem Tage nicht thatsächlich erhoben werden sollte.

Bis zur Erhebung des ganzen Darlehens sind von den einzelnen zugezählten Darlehensraten die $4\frac{1}{2}\%$ Zinsen halbjährig in Nachhinein in der Art zu entrichten, dass von den bis Ende Juni 1892 erhobenen Theilbeträgen bei Empfangnahme eines jeden Theilbetrages, die von dem Tage der erfolgten Anweisung desselben bis Ende Juni 1892 entfallenden $4\frac{1}{2}\%$ Ausgleichszinsen zu entrichten, die vom 1. Juli 1892 weiter laufenden $4\frac{1}{2}\%$ Zinsen mit Ende December 1892 zu bezahlen und von den bis Ende December 1892 erhobenen weiteren Theilbeträgen die $4\frac{1}{2}\%$ Ausgleichszinsen bei Erhebung jedes Theilbetrages von dem Tage der erfolgten Anweisung desselben bis Ende December 1892 zu entrichten sind.

An diese Darlehenszusicherung erachtet sich die Direction bis Ende Mai 1892 gebunden. Sollte bis dahin nicht die Annahme des Darlehens unter den vorstehenden Bedingungen Seitens der löblichen Stadtgemeinde erklärt worden, würde diese Zusicherung als erloschen betrachtet werden.

Die Grundbuchs-Extracte über die zu belehnenden Objecte werden aufbehalten, die übrigen Beilagen folgen zurück.

P r a g am 26. März 1892.

Die Direction der böhmischen Sparcasse.

L. U. D. *Wtzl* v. *Worowka* mp.

K. Florian mp.